

УДК 336.2, 327

JEL E62

DOI 10.32782/2786-765X/2025-8-2

Ван Сюйздобувач третього рівня вищої освіти,
Національний університет «Львівська політехніка»**Яструбський М.Я.**доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8032-4501>

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ: КИТАЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Формування системи іноземного інвестування у період глобалізації світової економіки є однією з пріоритетних задач керівництва країни. Це актуально як для країн з розвинутою економікою, так і для країн, що розвиваються. Китай займає у глобальному інвестиційному процесі одне з провідних місць, залучаючи значні ресурси в національну економіку та інвестуючи в економіки інших країн та цілих континентів. Водночас Китай виступає найбільшим торговим партнером України, тому налагодження співпраці в області інвестицій є стратегічно важливою задачею обидвох країн. Для вирішення поставленого завдання необхідно вивчати досвід формування та функціонування інвестиційного механізму країн, які добилися позитивних результатів, вдосконалювати власну інвестиційну політику з метою створення сприятливого інвестиційного клімату. Обґрунтовано, що налагодження інвестиційно-економічної співпраці з Китаєм на взаємовигідних засадах дозволить добитися швидкого відновлення національної економіки України й інтеграції у глобальний економічний простір.

Ключові слова: Китай, прямі іноземні інвестиції, глобалізаційний процес, економічна співпраця, індекс інвестиційної привабливості.

Постановка проблеми. Іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку національної економіки. Країни інвестують в економіки інших країн і стараються залучити іноземні інвестиції. Такий двосторонній за ресурсною направленістю процес в період глобалізації економічного простору незаперечно актуальний і об'єктивно обумовлений. Залучення іноземних інвестицій сприяє впровадженню нових технологій, використанню передового зарубіжного досвіду, економічному розвитку потенціалу територій, інтегрує національну економіку у глобальне економічне господарство. Вивчення досвіду становлення інвестиційної політики Китаю надзвичайно актуальний і корисний для України. Зважаючи на тривалі і тісні торгово-економічні зв'язки, актуально розробити рекомендації щодо формування сприятливого інвестиційного клімату між країнами економічного партнерства.

Мета статті – формування рекомендацій щодо формування правового механізму формування інвестиційної політики України з метою створення сприятливого інвестиційного середовища на прикладі українсько-китайської економічної співпраці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування систем іноземного

інвестування належить до категорії найбільш осмислюваний і підлягаючих вивченню та всебічному дослідженню. З українських науковців питання державного управління інвестиційною діяльністю досліджувала Г. Рубцова-Каменська [25], В.О. Бударна [18], Ю.О. Світлична [26] та багато інших науковців. Феномен становлення інвестиційної системи Китаю досліджували багато зарубіжних науковців, серед яких заслуговують уваги праці J. Chaisse [4], M. Pedersen-Macnab [15], Ken Davies [13] та ін. Однак динаміка глобальних інвестиційних процесів сьогодення вимагає нових досліджень, які узгоджуються з реаліями й процесами поточного стану міждержавних відносин та викликів часу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Активізація інвестиційного процесу залежить від низки чинників, однак сукупна їх збалансованість дозволяє отримати суттєвий ефект для національної економіки й соціально-економічне зростання у перспективі. Свою увагу ми зосередимо на позитивному досвіді Китаю, ретроспективі його інвестиційного процесу, а також аналізі інвестиційного клімату України, що дозволить окреслити перспективи залучення іноземних інвестицій в умовах українсько-китайської співпраці.

Аналізуючи фінансово-економічну статистику у глобальному масштабі можна констатувати, що Китай позиціонує у світовому масштабі як один з лідерів за обсягами іноземних інвестицій. Актуально, що Китай залучає значні іноземні інвестиції в національну економіку і водночас інвестує значні кошти в економіки інших країн світу. Китай змушений підтримувати баланс цієї подвійної ролі через свою систему міжнародних інвестиційних угод (International investment agreements – IIAs), залучаючи прямі іноземні інвестиції (Inward foreign direct investment – IFDI) і, в той же час, захищаючи зовнішні прямі іноземні інвестиції (Outward foreign direct investment – OFDI). Досягнення цієї збалансованої мети вимагає не лише стратегічного планування для підтримки балансу між захистом своїх наступальних ставок як постачальника ПП та захистом своїх оборонних ставок як одержувача ПП. Подвійна роль Китаю по відношенню до ПП завдяки його тристоронній інвестиційній стратегії (на двосторонньому, регіональному та глобальному рівнях) спрямована на «подальше відкриття назовні та сприяння місцевим реформам» і ефективно трансформується в глобальну економіку, як надійний «rule-maker» (нормотворець) [4]. Означені завдання не можуть бути вирішені в одноосібному порядку, а потребують нормативного врегулювання на глобальному рівні.

Китайський уряд прикладає зусилля з метою залучення іноземних інвестицій через регулювання законодавчо-нормативної бази, запроваджуючи зміни щодо полегшення доступу до високоякісного іноземного капіталу та зменшення бар'єрів для іноземних стратегічних інвесторів, що сприяє покращенню інвестиційного клімату. Водночас акцент в інвестиційному поступі Китаю робиться на стратегічному зростанні, яке ґрунтується на інноваціях. Власне завдяки зусиллям уряду Китаю були усунені перешкоди доступу іноземних інвестицій до національної економіки, запроваджені податкові пільги, розроблена нормативна база з підтримки науково-дослідних центрів з іноземними інвестиціями та запроваджені регуляторні реформи для полегшення транскордонної передачі даних. Нещодавні звіти висвітлюють ключові характеристики іноземних інвестицій у Китаї, зокрема зростання кількості новостворених підприємств, стабільне зростання високотехнологічних галузей та інтенсивне залучення ключових відкритих платформ, що свідчить про надійне інвестиційне середовище.

Згідно статистичних даних прямі іноземні інвестиції у Китай за 2023 рік склали 12,3%

від глобальних прямих транскордонних інвестицій. Тенденції залучення прямих іноземних інвестицій за період 2008–2023 рр. можна прослідкувати на прикладі даних табл. 1.

Таблиця 1
Прямі іноземні інвестиції
у Китай за період 2008–2023 рр.

Рік	Кількість новостворених підприємств	Фактично використані ПП (млрд дол. США)
2008	27 537	108.3
2009	23 442	94.1
2010	27 420	114.7
2011	27 717	124
2012	24 934	121.1
2013	22 819	123.9
2014	23 794	128.5
2015	26 584	135.6
2016	27 908	133.7
2017	35 662	136.3
2018	60 560	138.3
2019	40 910	141.2
2020	38 578	149.3
2021	47 647	181
2022	38 497	189.1
2023	53 766	163.3
2024	59 080	

Джерело: побудовано на основі даних [5, 6]

За перші дев'ять місяців 2024 року Китай залучив іноземних інвестицій на суму 640,6 млрд юанів (90,26 млрд доларів США). За вказаний період кількість нових підприємств з іноземними інвестиціями (FIE – foreign-invested enterprises) зросла на 11,4 відсотка, причому таке зростання за галузевою спрямованістю використання іноземного капіталу включало високотехнологічне виробництво, медичне обладнання та професійні технічні послуги. Зазначені тенденції вказують на зрушення в бік інновацій і послуг, підкреслюючи постійний інтерес інвесторів до динамічного ринку Китаю. Загалом у 2024 році в Китаї було засновано 59 080 нових компаній з іноземними інвестиціями, що на 9,9% більше, ніж у минулому році. Водночас фактично використані у 2024 році прямі іноземні інвестиції (ПП) у материковий Китай склали 826,25 мільярда юанів (114,76 мільярда доларів США), що на 27,1 відсотка менше, ніж у минулому році [5].

За даними Міністерства торгівлі Китаю у 2023 році основними галузями, що залучають іноземний капітал, були: виробництво, наукові дослідження та технічні послуги,

програмне забезпечення та ІТ-послуги, лізинг і бізнес-послуги, фінанси, оптова і роздрібна торгівля, нерухомість. Аналогічна тенденція зберігалась й у 2024 році. У сектор високотехнологічного виробництва було залучено 96,29 мільярда юанів, що становить 11,7 відсотка від загального обсягу інвестиційних надходжень. Майже подвоїлись інвестиційні надходження у секторі виробництва медичного обладнання та приладів (198,7% у річному обчисленні). На 21,9 % зросли ПІІ у секторі виробництва комп'ютерів і офісного обладнання, на 40,8 % – у секторі професійних технічних послуг [16]. Сферою значного зростання стала галузь високих технологій: у 2023 році було створено 13 758 нових ФІЕ, які залучили іноземний капітал на загальну суму 60,98 мільярда доларів США. У секторі високотехнологічного виробництва було створено 841 нове підприємство з фактичними інвестиціями 18,1 мільярда доларів США, тоді як високотехнологічні послуги продемонстрували показник з 12 917 новими підприємствами та залученням іноземного капіталу в розмірі 42,88 мільярда доларів США.

Актуально звернутись до джерел походження інвестиційних надходжень. У 2023 році на структуру ПІІ в Китаї продовжували суттєво впливати 15 найкращих країн-інвесторів, які спільно заснували 39 453 підприємств з іноземними інвестиціями. Ця вражаюча цифра склала 73,4 відсотка всіх нових ФІЕ в країні. У табл. 2 наведена інформація про країни-інвестори в китайську економіку.

Домінуючу роль в іноземній інвестиційній діяльності в Китаї відіграють азіатські країни, на них припадало 76,8 відсотка новостворених ФІЕ і 81,3 відсотка від загальної суми фактичних інвестицій. На відміну від цього, африканські країни зробили лише 5,8 відсотка нових підприємств і лише 0,2 відсотка інвестицій, тоді як європейські країни представляли 7,2 відсотка нових установ із 8,9 відсотками інвестицій. На країни Латинської Америки припадає 1,4 відсотка нових підприємств і 6,4 відсотка інвестицій, тоді як на країни Північної Америки припадає 5,5 відсотка і 2,4 відсотка відповідно.

Згідно з офіційними даними, понад 59 відсотків китайських прямих іноземних інвестицій у 2023 році надійшло до Китаю через Гонконг, а значна частка також надійшла з Віргінських островів. Ці фінансові центри пропонують вигідні умови або послуги міжнародним інвесторам, які в більшості випадків знаходяться в третій країні. Згідно з підрахунками UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development), зробленими в спробі відстежити кінцевих інвесторів, приблизно 10,4 відсотка загального обсягу китайських ПІІ у 2020 році походили від інвесторів із Сполучених Штатів, 7,6 відсотка з Японії та 6,1 відсотка зі Сполученого Королівства. Лише 10,4 відсотка походять із Гонконгу, а 12,1 відсотка – з Китаю, від китайських компаній, не зареєстрованих на материк [12].

Загалом Гонконг інвестував 111,12 мільярдів доларів США ПІІ, заснувавши 21 057 ФІЕ –

Таблиця 2

Провідні країни / регіони – джерела ПІІ у Китай у 2023 році

Країна / регіон	Кількість новостворених підприємств	Частка (%)	Фактична сума інвестицій (100 мільйонів доларів США)	Частка (%)
Гонконг (САР, Китай)	21 057	39.2	1111,8	68.1
Британські Віргінські острови	203	0,4	68.6	4.2
Японія	888	1.7	38.9	2.4
Південна Корея	1 828	3.4	35.1	2.2
Сінгапур	1 468	2.7	97,8	6.0
Нідерланди	183	0,3	53.6	3.3
Кайманові острови	97	0,2	35.2	2.2
Велика Британія	596	1.1	34.1	2.1
США	1 920	3.6	33.6	2.1
Об'єднані Арабські Емірати	72	0,1	22.0	1.3
Німеччина	446	0,8	19.2	1.2
Франція	289	0,5	13.4	0,8
Самоа	57	0,1	8.6	0,5
Тайвань	7 777	14.5	7.3	0,4
Макао	2 572	4.8	6.6	0,4

Джерело: сформовано автором на основі даних [5, 7]

39,2 відсотка від загальної кількості підприємств з іноземними інвестиціями, що становить 68,1 відсотка загального національного обсягу.

Далі йдуть Британські Віргінські острови з набагато меншою кількістю нових підприємств, з 203 FIE. але все ж відіграв вирішальну роль у фінансових надходженнях, принісши 6,86 мільярда доларів США. Серед інших помітних учасників були Японія та Південна Корея, які заснували відповідно 888 і 1828 FIE, що підкреслює важливість економіки східно-азійських країн у формуванні інвестиційного середовища Китаю.

Розподіл прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у Китаї у 2023 році за провідною країною чи регіоном ілюструє діаграма на рис. 1.

15 найкращих країн також відображають різноманітність економічних зв'язків. Незважаючи на геополітичні виклики, Сполучені Штати налічують 1920 новостворених FIE і внесок 3,36 мільярда доларів США реалізованих ПІІ.

Європейські країни, включаючи Нідерланди, Сполучене Королівство та Німеччину, продемонстрували зростаючий вплив, особливо з точки зору фінансових внесків відносно кількості їхніх FIE. Наприклад, Нідерланди,

маючи лише 183 FIE, здійснили реалізованих ПІІ на суму 5,36 мільярда доларів США.

Незважаючи на те, що економічний розвиток Китаю поширився зі Східного Китаю на внутрішні провінції, приплив іноземних ПІІ все ще в основному спрямований на прибережні регіони, які привернули більше 80 відсотків загального обсягу інвестицій в останні роки. Іноземні компанії були найбільш активними в дельті річки Янцзи, а саме в Шанхаї, Цзянсу і Чжецзян, в районі Великої затоки в Гуандуні і на півночі в Пекіні, Тяньцзіні і Шаньдун. Багато інвестицій було зроблено в спеціальні економічні зони, які створюють сприятливі умови для іноземних інвесторів [7].

Звернемо увагу на зворотну сторону інвестиційного процесу, а саме на прямі іноземні інвестиції з Китаю. Інформація про залучені (вхідні) та здійснені (зовнішні) ПІІ Китаю за 20 років наведена у табл. 3.

Зі швидким розвитком процесу глобалізації протягом останніх двох десятиліть стрімко зросли світові інвестиції китайських підприємств. Власне завдяки швидкому економічному розвитку Китаю зовнішні інвестиції країни зросли з показника 28 мільярдів доларів США у 2000 році до приблизно 2,9 трильйона у 2023 році [9]. Уряд Китаю

(у мільярдах доларів США)

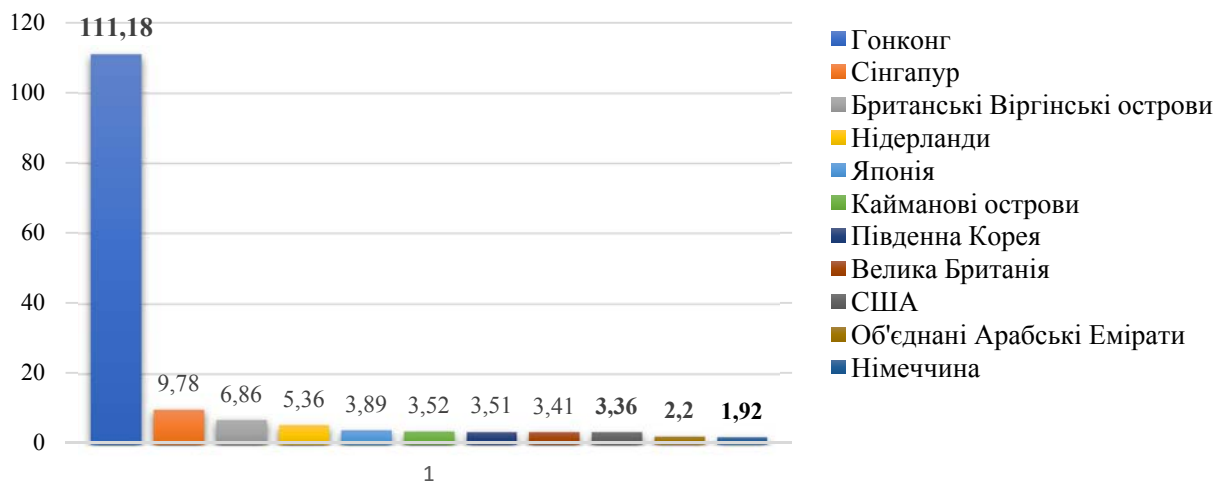

Рис. 1. Розподіл ПІІ у Китаї у 2023 році за провідною країною чи регіоном

Джерело: побудовано на основі інформації [1, 2]

Таблиця 3

Вхідні та зовнішні потоки ПІІ Китаю за 1990–2019 рр. (мільярдів дол. США)

Рік	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
IFDI	3.5	37.5	40.8	72.4	114.7	124.0	121.1	123.9	128.5	135.6	133.7	136.3	138.3	141.2
OFDI	0.8	2.0	0.9	12.3	68.8	74.7	87.8	107.8	123.1	145.7	196.2	158.3	143.0	136.9
ВВП	404.5	757.0	1192	2287	5949.8	7314	8532	9570	10476	11062	11233	12310	13895	14393

Джерело: [17]

заохочує свої компанії виходити на міжнародний рівень і в останні роки вжив заходів для сприяння зовнішнім інвестиціям.

Регіональний розподіл зовнішніх ПІІ Китаю вказує на те, що інвестиційні потоки в основному спрямовані в Азію. Однак понад 60 відсотків загального обсягу ПІІ у 2023 році було переведено до фінансового центру Азії Гонконгу та близько десяти відсотків до Кайманових і Британських Віргінських островів, що ускладнює визначення кінцевих напрямків для інвестицій. Значна частка цих грошей, ймовірно, пов'язана з китайськими корпораціями, які зареєстровані у сприятливих для оподаткування середовищах за кордоном, і в кінцевому підсумку реінвестується в Китай.

Сектори, які отримують найбільше прямих інвестицій з Китаю, це лізинг і бізнес-послуги, виробництво, оптова та роздрібна торгівля та фінансові послуги [9].

Інформацію про щорічний відтік ПІІ з Китаю у 2010–2023 роках ілюструє діаграма на рис. 2.

Як показують дані рис. 2, інвестиції китайських підприємств у світі зазнали стрімкого зростання протягом останніх двох десятиліть, досягнувши свого піку з відтоком прямих іноземних інвестицій (ПІІ) на суму понад 196 мільярдів доларів у 2016 році. Хоча китайські інвестиції за кордоном залишалися на нижчому рівні з 2016 року, Китай міцно зарекомендував себе як один з найбільших прямих інвесторів у світі [9].

Вартість зовнішніх ПІІ з Китаю у 2023 році становила приблизно 177,29 мільярдів доларів США. Того року китайські зовнішні потоки ПІІ посіли третє місце у світі. Варто зазначити, що 28,04 мільярда доларів із загальної суми китайські компанії інвестували безпосередньо у фірми в Сполучених Штатах. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій у США у 2023 році оцінювався приблизно в 5,39 трильйона доларів США [10]. Динаміку реалізації ПІІ в економіку США ілюструє діаграма на рис. 3.

Водночас Китай розширює свою ініціативу «Один пояс, один шлях», здійснюючи інвестиції в інфраструктуру за кордоном у різних частинах Азії, Африки, Латинської Америки. Через 10 років після оголошення ініціативи «Один пояс, один шлях» (BRI) загальна сума участі в BRI сягнула 1,053 трильйона доларів США, з приблизно 634 мільярдами доларів США у вигляді контрактів на будівництво та 419 мільярдів доларів США у вигляді нефінансових інвестицій [14].

Країни (за винятком Палестини), що входять до Ініціативи «Один пояс, один шлях» (BRI), розташовані на всіх континентах:

- 44 країни знаходяться в Африці на південь від Сахари;
- 34 країни BRI знаходяться в Європі та Центральній Азії;
- 25 країн BRI розташовані у Східній Азії та Тихоокеанському регіоні (включаючи Китай);

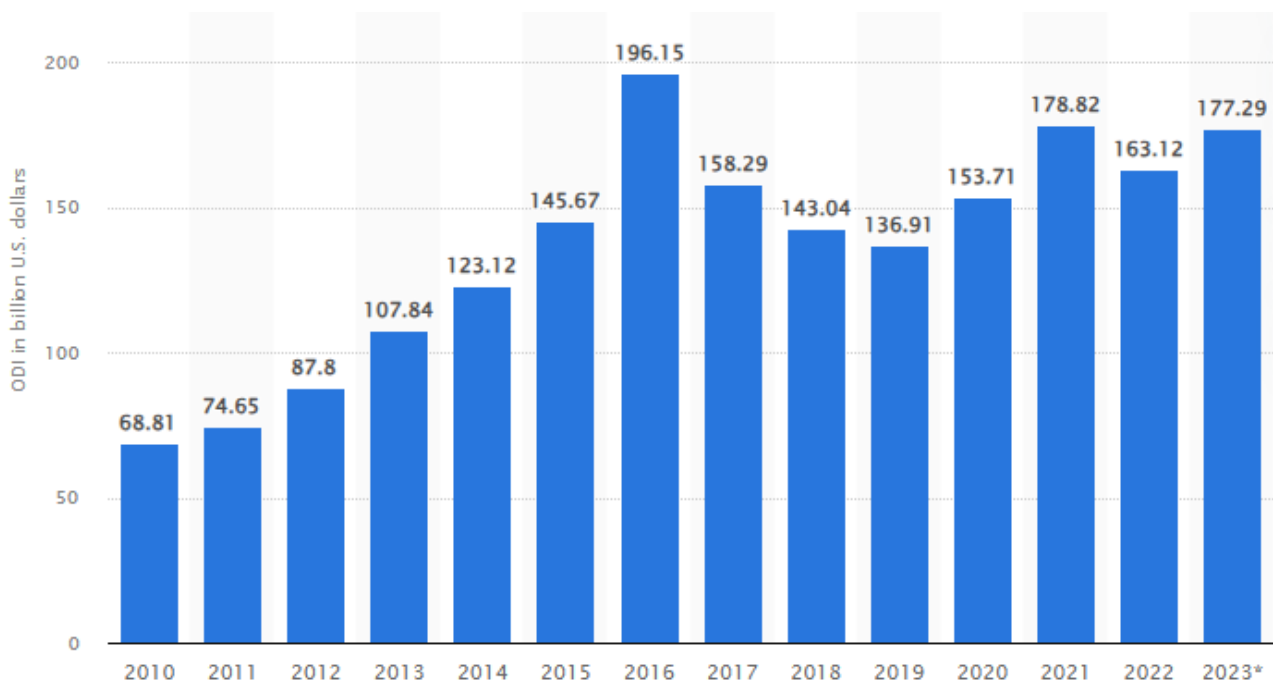

Рис. 2. Щорічний відтік ПІІ з Китаю у 2010–2023 роках (у млрд. дол. США)

Джерело: [3]

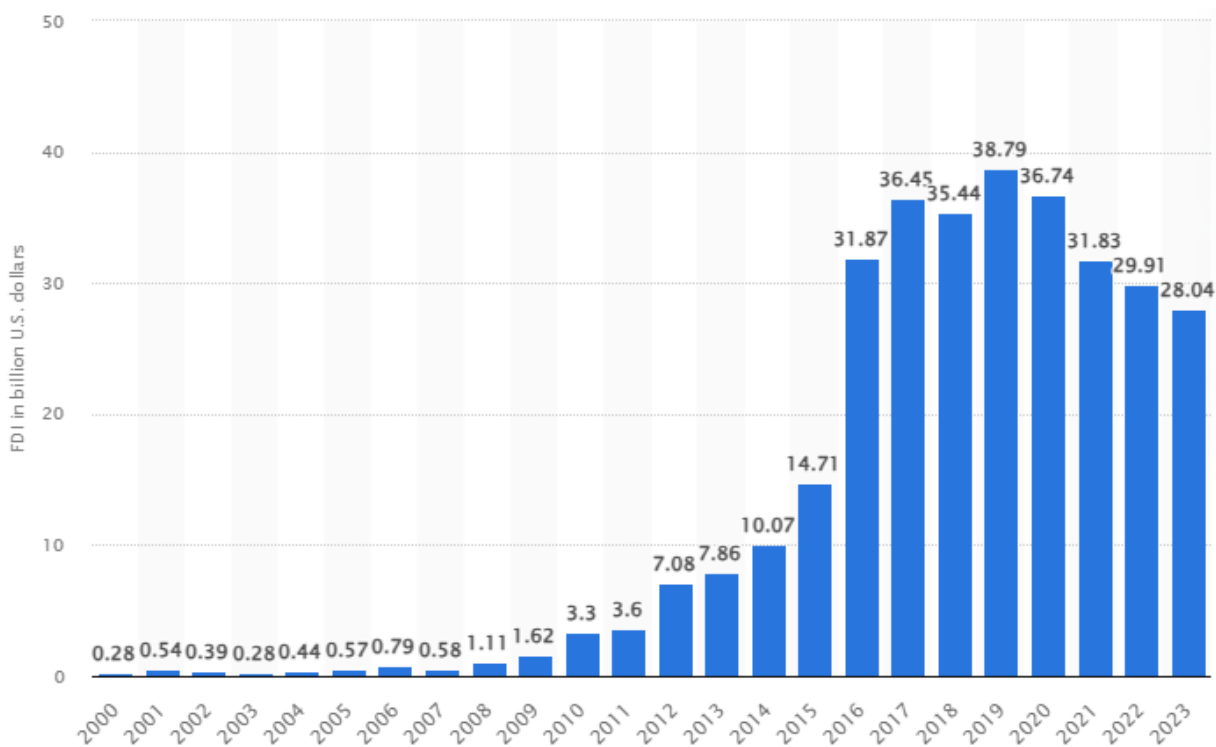

Рис. 3. Прямі іноземні інвестиції з Китаю в США з 2000 по 2023 рік [10]

- 22 країни BRI розташовані в Латинській Америці та Карибському басейні;
- 19 країн BRI на Близькому Сході та в Північній Африці;
- 6 країн у Південно-Східній Азії.

Сюди також входять 17 країн Європейського Союзу та 8 країн G20 [8, 11].

Як свідчить наведена статистика, інвестиційна активність Китаю проявляє себе у багатоплановості й всеосяжності та підкреслює важливість регіональних зв'язків для китайських інвесторів. Однак із зростанням геополітичної напруженості та зростанням занепокоєння щодо національної безпеки й захисту стратегічних активів майбутній розвиток потоків ПІІ в Китаї може залежати від внутрішніх і міжнародних політичних факторів.

Україна в період військового стану зуміла зберегти економіку, заручившись підтримкою світової спільноти та остаточно вирішившись з курсом на євроінтеграцію. Інвестиційна привабливість України перебуває у фазі відновлення. У 2024 році індекс інвестиційної привабливості України зріс до 2,49 бали (з 5 можливих) з 2,44 бали у 2023 році, тоді як у першій половині 2022 року він становив 2,17 бали [21]. Такий позитивний поступ став результатом дії таких п'яти чинників: набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС, приєднання до об'єднаної енергосистеми ЄС, скасування мит та квот на український

експорт ЄС та низкою інших країн, цифровізація державних послуг та транспортний безвіз з ЄС. Позитивні зрушення були спричинені внесенням змін до Закону України «Про державну підтримку проектів із значними інвестиціями в Україні», що передбачає державну підтримку проектів з розміром капітальних інвестицій понад 12 млн євро [23].

Обсяг ПІІ в економіку України згідно даних Національного банку України станом на 31.03.2024 року становив 55 786,6 млн. дол. США [20]. Інформація про основні країни-інвестори наведена у табл. 3.

Таблиця 3
Основні країни-інвестори в економіку України

№	Назва країни	Дольова участь в ПІІ, %
1	Кіпр	31,6
2	Нідерланди	20,8
3	Швейцарія	4,2
4	Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	4,8
5	Німеччина	4,3
6	Австрія	3,5
7	Люксембург	2,7
8	Франція	2,6

Джерело [20]

Зазвичай інвестиції спрямовуються у вже розвинені в Україні сфери економічної діяльності. 38,9% прямих інвестицій були спрямовані на підприємства промисловості, ще 17% – в установи та організації оптової та роздрібною торгівлі, підприємства з ремонту автотранспортних засобів.

Однак основна увага потенційних інвесторів зосереджена на перспективі повоєнного відновлення економіки України. В березні 2024 року Урядом України був схвалений План реформ, спрямованих на розвиток бізнес-клімату та підприємництва, розвитку пріоритетних секторів, що можуть забезпечити швидке економічне зростання [24]. З метою реалізації зазначеного плану Європейським Союзом запроваджено Фінансовий інструмент розміром 50 млрд євро, розрахований на період 2024–2027 рр. Тим часом навіть такий обсяг інвестицій є недостатній для відновлення повоєнної економіки, адже війна завдала прямих збитків економіці держави, які оцінювались на кінець 1 кварталу 2024 р. в розмірі понад 80 млрд. євро [22].

Китай позиціонує як один з найбільших торгових партнерів України, його потенційні можливості у сфері інвестицій звісно є актуальними й мають місце у перспективі [18]. Зрозуміло, що інвестиційний процес в рамках українсько-китайського торгово-економічного партнерства потребує напрацювань в законодавчому полі. Зручне геополітичне розташування України, її ресурсний потенціал викликають зацікавленість китайських інвесторів.

Пропозиції Китаю щодо встановлення міжнародних стандартів через його розширену програму ПAs спонукають до посилення глобальної нормованості інвестиційних

процесів. Власне на етапі формування глобальної нормативної бази засад інвестиційних процесів для України актуально долучитись до ініціатив й організувати реформування національної законодавчої бази, адаптивної до міжнародних стандартів.

Висновки. Підсумовуючи викладений у статті матеріал актуально наголосити на важливості таких аспектів формування інвестиційного середовища в умовах українсько-китайського торгово-економічного співробітництва:

1. Залучення прямих іноземних інвестицій дозволяє реалізовувати великі проекти, розвивати нові технології, запроваджувати нові практики корпоративного управління, що надзвичайно актуально для економік, що розвиваються.

2. Вивчення досвіду Китаю в плані становлення інвестиційної політики є корисним для України, однак імплементація положень і напрацювання інвестиційного середовища повинно проходити, виходячи насамперед з національних інтересів держави.

3. Враховуючи лідерські позиції Китаю, як торгового партнера України, актуально долучитись до китайських ініціатив глобальної внормованості інвестиційних процесів з метою організування процесу реформування національних положень відповідно до міжнародних стандартів.

4. Процес законотворчості повинен гармонізувати з прикладною реалізацією IFDI та OFDI відповідно до національної стратегії перспективного розвитку, базуючись на засадах спланованості та цілеспрямованості, з врахуванням ресурсного потенціалу й превалювання національних інтересів.

Бібліографічний список

1. Aaron O'Neill. Research lead for society. URL: <https://www.statista.com/aboutus/our-research-commitment/2127/aaron-oneill>
2. Actually utilized foreign direct investment (FDI) in China in 2023, by leading country or region. URL: <https://www.statista.com/statistics/257099/value-of-foreign-direct-investment-in-china-by-country/>
3. Annual outflow of foreign direct investment (FDI) from China between 2010 and 2023. URL: <https://www.statista.com/statistics/858019/china-outward-foreign-direct-investment-flows/>
4. Chaisse J. China's International Investment Strategy: Bilateral, Regional, and Global Law and Policy. URL: <https://academic.oup.com/book/34982/chapter-abstract/298642444?redirectedFrom=fulltext>
5. China Briefing. China's FDI Trends 2024: Key Sources, Destinations, and Sectors. URL: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-fdi-trends-2024-key-sources-destinations-and-sectors/>
6. China Foreign Direct Investment 1979–2025. URL: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/CHN/china/foreign-direct-investment>
7. China: FDI inflow by country or region. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/257099/value-of-foreign-direct-investment-in-china-by-country/>
8. Countries of the Belt and Road Initiative (BRI). URL: <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>
9. Foreign direct investment (FDI) from China – statistics & facts. URL: <https://www.statista.com/topics/5290/foreign-direct-investment-from-china/#topicOverview>
10. Foreign direct investment from China into the United States from 2000 to 2023. URL: <https://www.statista.com/statistics/188935/foreign-direct-investment-from-china-in-the-united-states/>

11. Green Finance & Development Center. URL: <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>
12. Investment statistics and trends. URL: <https://unctad.org/topic/investment/investment-statistics-and-trends>
13. Ken Davies. China Investment Policy: An Update. URL: <https://dx.doi.org/10.1787/5k46911hmvbt-en>
14. Nedopil, Christoph, 2024, China Belt and Road Initiative (BRI) Investment Report 2023, Griffith Asia Institute, Griffith University (Brisbane) and Green Finance & Development Center, FISF Fudan University (Shanghai). DOI: <https://doi.org/10.25904/1912/514>
15. Pedersen-Macnab M. Timeline of China's Foreign Direct Investment Policy Evolution (With attention to Canada's Investment Policies). URL: <https://www.ualberta.ca/en/china-institute/research/commentary/2017/october/timeline-of-chinas-policy-evolution.html>
16. The State Council the People's Republic of China. URL: https://english.www.gov.cn/archive/statistics/202501/17/content_WS678f64b3c6d0868f4e8ef075.html
17. UNCTAD Statistics. URL: <https://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html>
18. Yastrubskyy Mykhailo, Zhang Shu, 2024. Analysis of fiscal policy systems in Ukraine and China. *Studies in Systems, Decision and Control*, 517: Artificial Intelligence (AI) and Customer Social Responsibility (CSR). Pp. 495–508.
19. Бударна В. О. Правовий механізм формування інвестиційної політики держави. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/2-160-170.pdf>
20. Інвестиційна діяльність в Україні за 1 квартал 2024 року. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/9cb46b66-6285-4f7f-a08e-f450f32f0cb2?lang=uk-UA&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa1-Kvartal2024-Roku>
21. Інвестиційний клімат в Україні покращився. URL: <https://investory.news/investicijnij-klimat-v-ukraini-rokrashhivnya/>
22. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/9cb46b66-6285-4f7f-a08e-f450f32f0cb2?lang=uk-UA&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa1-Kvartal2024-Roku>
23. Про державну підтримку проєктів із значними інвестиціями в Україні. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>
24. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244. URL: <https://me.gov.ua/News/List?lang=uk-UA&tag=News>
25. Рубцова-Каменська Г. Державне управління інвестиційною діяльністю за участю іноземного інвестора. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/10/12.pdf>
26. Світлична Ю. О. Правовий захист іноземного інвестування як складова забезпечення правопорядку в Україні. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_11_2017/pdf/1.pdf

References

1. Aaron O'Neill. Research lead for society. Available at: <https://www.statista.com/aboutus/our-research-commitment/2127/aaron-oneill>
2. Actually utilized foreign direct investment (FDI) in China in 2023, by leading country or region. Available at: <https://www.statista.com/statistics/257099/value-of-foreign-direct-investment-in-china-by-country/>
3. Annual outflow of foreign direct investment (FDI) from China between 2010 and 2023. Available at: <https://www.statista.com/statistics/858019/china-outward-foreign-direct-investment-flows/>
4. Chaisse J. China's International Investment Strategy: Bilateral, Regional, and Global Law and Policy. Available at: <https://academic.oup.com/book/34982/chapter-abstract/298642444?redirectedFrom=fulltext>
5. China Briefing. China's FDI Trends 2024: Key Sources, Destinations, and Sectors. Available at: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-fdi-trends-2024-key-sources-destinations-and-sectors/>
6. China Foreign Direct Investment 1979–2025. Available at: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/CHN/china/foreign-direct-investment>
7. China: FDI inflow by country or region. Statista. Available at: <https://www.statista.com/statistics/257099/value-of-foreign-direct-investment-in-china-by-country/>
8. Countries of the Belt and Road Initiative (BRI). Available at: <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>
9. Foreign direct investment (FDI) from China – statistics & facts. Available at: <https://www.statista.com/topics/5290/foreign-direct-investment-from-china/#topicOverview>
10. Foreign direct investment from China into the United States from 2000 to 2023. Available at: <https://www.statista.com/statistics/188935/foreign-direct-investment-from-china-in-the-united-states/>
11. Green Finance & Development Center. Available at: <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>
12. Investment statistics and trends. Available at: <https://unctad.org/topic/investment/investment-statistics-and-trends>
13. Ken Davies. China Investment Policy: An Update. Available at: <https://dx.doi.org/10.1787/5k46911hmvbt-en>
14. Nedopil, Christoph, 2024, China Belt and Road Initiative (BRI) Investment Report 2023, Griffith Asia Institute, Griffith University (Brisbane) and Green Finance & Development Center, FISF Fudan University (Shanghai). DOI: <https://doi.org/10.25904/1912/514>

15. Pedersen-Macnab M. Timeline of China's Foreign Direct Investment Policy Evolution (With attention to Canada's Investment Policies). Available at: <https://www.ualberta.ca/en/china-institute/research/commentary/2017/october/timeline-of-chinas-policy-evolution.html>
16. The State Council the People's Republic of China. Available at: https://english.www.gov.cn/archive/statistics/202501/17/content_WS678f64b3c6d0868f4e8ef075.html
17. UNCTAD Statistics. Available at: <https://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html>
18. Yastrubskyy Mykhailo, Zhang Shu, 2024. Analysis of fiscal policy systems in Ukraine and China. *Studies in Systems, Decision and Control*, 517: Artificial Intelligence (AI) and Customer Social Responsibility (CSR). Pp. 495–508.
19. Budarna V. O. Pravovyi mekhanizm formuvannia investytsiinoi polityky derzhavy. Available at: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/2-160-170.pdf>
20. Investytsiina diialnist v Ukraini za 1 kvartal 2024 roku. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/9cb46b66-6285-4f7f-a08e-f450f32f0cb2?lang=uk-UA&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa1-Kvartal2024-Roku>
21. Investytsiinyi klimat v Ukraini pokrashchivsia. Available at: <https://investory.news/investicijnij-klimat-v-ukraini-pokrashchivsia/>
22. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/9cb46b66-6285-4f7f-a08e-f450f32f0cb2?lang=uk-UA&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa1-Kvartal2024-Roku>
23. Pro derzhavnu pidtrymku proektiv iz znachnymy investytsiinyi v Ukraini. Zakon Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>
24. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18.03.2024 № 244. Available at: <https://me.gov.ua/News/List?lang=uk-UA&tag=News>
25. Rubtsova-Kamenska H. Derzhavne upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu za uchastiu inozemnoho investora. Available at: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/10/12.pdf>
26. Svitlychna Yu. O. Pravovyi zakhyst inozemnoho investuvannia yak skladova zabezpechennia pravoporiadku v Ukraini. Available at: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_11_2017/pdf/1.pdf

Стаття надійшла до редакції 03.02.2025

Xu Wang

Postgraduate Student,

Lviv Polytechnic National University

Mykhailo Yastrubskyy

Doctor of Economic Science, Professor,

Professor of the Department of Management and International Business,

Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8032-4501>

FORMATION OF FOREIGN INVESTMENT SYSTEMS: CHINESE AND UKRAINIAN EXPERIENCE

The formation of a foreign investment system in the period of globalization of the world economy is one of the priority tasks of the country's leadership. This is relevant both for countries with developed economies and for developing countries. China occupies one of the leading places in the global investment process, attracting significant resources to the national economy and investing in the economies of other countries and entire continents. At the same time, China is the largest trading partner of Ukraine, therefore, establishing cooperation in the field of investment is a strategically important task for both countries. Investments are attracted to the real economy and promising industries. The main industries in which China attracts foreign capital are: manufacturing, scientific research and technical services, software and IT services, leasing and business services, finance, wholesale and retail trade, and real estate. China invests in promising projects in Europe, Asia, Africa, and Latin America, investing in infrastructure within the framework of the One Belt, One Road project. China's investment activity is manifested in its versatility and comprehensiveness and emphasizes the importance of regional ties for Chinese investors. Ukraine is one of the countries with a convenient geopolitical location, therefore it is attractive for investment and has great chances to attract foreign investment in promising areas of the economy, logistics, and infrastructure development. In order to realize its investment potential, it is relevant to study the experience of forming and operating the investment mechanism of countries that have achieved positive results, to improve its own investment policy in order to create a convenient investment climate. It is substantiated that establishing investment and economic cooperation with China on a mutually beneficial basis will allow for the rapid recovery of Ukraine's national economy and integration into the global economic space. To do this, it is necessary to regulate legislation and join international standards through an expanded program of International Investment Treaties.

Keywords: China, foreign direct investment, globalization process, economic cooperation, investment attractiveness index.